

Infoteatmik
Abiks puudega lapse perele
2012

**Ülevaade riiklikest ja Tallinna linna teenustest ja
toetustest puudega lapse perele**

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
Puude mõiste ja puude määramine.....	12
Riiklikud sotsiaaltoetused.....	15
Riiklikud sotsiaalteenused.....	16
Haigekassa teenused ja toetused.....	22
Soodustused töökäivale puudega lapse vanemale.....	24
Töötukassa abi hoolduskoormusega tööotsijale.....	24
Soodustused ühistranspordi kasutamisel.....	25
Parkimiskaart.....	26
Tallinna linna toetused ja teenused.....	28
Vaidluste lahendamine.....	42
Puudega laste vanemaid ühendavad ühingud.....	42
Tallinna puuetega inimeste tegevuskeskus.....	44

Trükise väljaandja:

Tallinna Puuetega Inimeste Koda

Endla 59, 10615 Tallinn

Telefon: 6 564 048

E-post: koda@tallinnakoda.ee

www.tallinnakoda.ee

Käesolev trükis on valminud Tallinna Puuetega Inimeste Koda projekti „Töötaja tööriistakast- abiks puudega inimesele ja puudega lapse vanemale“ raames, mida rahastab Euroopa Sotsiaalfond.

Trükis on kättesaadav elektrooniliselt: www.tallinnakoda.ee

Sissejuhatus

Kui lapsevanematele antakse teada, et laps on puudega ja temaga tuleb teisiti toimetama hakata, peaks neid kohe igakülgselt nõustama. Meie omal ajal ei saanud mingit nõustamist.

Võtame näite teisest valdkonnast – kui inimesel on tekkinud majandusraskused ja võlad, on tal võimalik kasutada võlanõustaja abi. Arutatakse läbi kulud ja tulud ning otsitakse lahendusi. Täpselt samuti tuleb nõustada puudega laste peresid – soovitama kirjandust, viima kokku sama kogemusega vanematega, rääkima, kust saab taastusravi ja teenuseid, kust leida sobiv lasteaed, millised on alternatiivid jne. Praegu on ikkagi paljus veel nii, et vaadake ise, kuidas saate.

(puudega lapse isa)

Lapse sündimine puudeliseks või tõsise haiguse/õnnetuse tagajärjel lapse puudeliseks muutumine tähendab perele uut, rasket kogemust. Selline tundmatu ja stressirohke olukord on tõsine väljakutse ning võib tekitada suure abi ja toetuse vajaduse.

Iga väljakutse sisaldab endas ka võimalusi – paljud hakkavad elu nägema sügavama ja tähendusrikkamana, lapse iga väiksema arengusamm rõõmustab ja lapse vahetus ning siirus on ka puudega lapse puhul ju sama. Laps on ikkagi laps ja vanemaks olemine eelkõige vanemaks olemine, vaatamata lapse erivajadustele.

Inimesel on võime kohaneda raskete olukordadega, kui saadakse kiirelt abi ja toetust. Uppujat on mõistlik kohe päästma hakata! Et kriis võimalikult ruttu mööduks ega tekiks läbipõlemist, on vaja võimalikult kiiresti saada teavet toetussüsteemi kohta.

Puudega lapse kasvatamine ning arendamine nõuab koostööd paljude osapooltega (nt meditsiin, hoolekanne, psühholoogiline abi, haridus, rehabilitatsioon, abi- ja hooldusvahendid). Puudega lapse ja tema pere toetussüsteem on nagu pusle, mille taustapildiks on laps oma vajadustega. Sellise keeruka süsteemi haaramine kriisiolukorras on tõeline väljakutse, võttes vanematelt palju jõudu ja aega. Selleks, et keerulisel teenuste-toetuste maastikul paremini orienteeruda, oleme sellesse teatmikku koondanud informatsiooni puudega lastele ning nende peredele mõeldud riiklikest ja kohaliku omavalitsuse (st Tallinna) toetustest ja teenustest.

Üha rohkem räägitakse vanemate teadlikkuse ning aktiivsuse olulisusest laste kasvatamisel, aga selleks, et oma lapse arendamisel kaasa rääkida, on vaja teada ja mõista tugisüsteemi. Seepärast tutvustame põgusalt olulisemaid suundi puuetega laste hoolekandes ning hariduses, samuti oleme viidanud seadustele ja rahvusvahelistele kokkulepetele, mis kajastavad üldisi väärtushoiakud puuetega inimeste suhtes, samuti selgitame puuetega inimeste esindusorganisatsioonide rolli puuetega laste huvide kaitsmisel.

Puudega inimesi on maailmas 15% elanikkonnast

Viimase WHO (Maailma Terviseorganisatsiooni) ja Maailmapanga aruande “World Report on Disability“ järgi, mis avaldati möödunud aastal, on maailma 7 miljardist inimesest 1 miljard puudega, s.o 15% elanikkonnast. Eestis oli puue määratud 2012. aasta mai seisuga üle 130 000 inimesele, moodustades 10% rahvastikust. Valdavalt on tegemist eakate inimestega – 59% kõigist puuetega inimestest on 63-aastased ja vanemad, pisut üle kolmandiku ehk 35% tööealised ning 6% olid vanuses 0–17 aastat. Kõige suurem oli puuetega inimeste osakaal Põlvamaal – 23,5% elanikkonnast.

Tallinnas on puuetega inimesi üle 24 000 (5,7% elanikest). Neist on lapsi üle 1600 (6% kõigist lastest). Kindlasti oled märganud plakateid, mis kutsuvad end registreerima tallinlaseks. Jah, Tallinn on tööealiste inimeste tõmbekeskus. Seega tuleb meie kodulinna juurde tööjõudu ja maksumaksjaid, kuid paraku peab samaaegselt arvestama ka sellega, et elusituatsioon võib kujuneda nii, et mõni neist vajab tulevikus abi või tuleb perega kaasa abivajav pereliige. Seda kõike on vaja teenuste ja toetuste planeerimisel arvestada.

Puudega lapse käekäik sõltub sellest, mida me väärtustame

Nagu Maailma Terviseorganisatsiooni ja Maailmapanga aruandest ilmneb, on puuetega laste võimalused riigiti väga erinevad. Puudega lapse ja tema pere käekäik olenebki riigi, rahva kultuurist, majanduslikust olukorrast ja poliitilis-õiguslikust ruumist.

Ühiskonna väärtussüsteem mõjutab läbivalt kogu ühiskonda: kõigis valikutes järgitakse mingit väärtussüsteemi.

Puuetega inimestesse on suhtunud erinevatel ajalooperioodidel erinevalt. Eestlastel oli minevikus kombeks, et lähem kogukond hoolitses nõrkade

eest. Koos linnastumisega muutus ka kooseluvorm, üha rohkem hakkas rolli mängima tuumikpere; kogukonna, suguvõsa roll vähenes. Saabus institutsioonide aeg – puudega inimesed eraldati puudeliikude põhiselt asutustesse (erikoolid, hooldekodud, töökeskused jne). Seeläbi muutusid nad ühiskonnale nähtamatuks, suheldes vaid omasuguste ja eriala spetsialistidega.

Arusaam, et puudega lapsed võiksid elada nagu nõukogude ajal looduskaunis maakohas asuvas hooldusasutuses, pole veel inimeste mälust kustunud. Ikka kuuleb seiskohti, et näiteks vaimupuudega inimesele ongi kõige parem elada teistest inimestest eraldi nn vaikset elu. Ometi on nad väga sotsiaalsed ja suhtlemisaltid, neil oleks maailmale palju anda. Ehk muutuksime nendega suheldes ka ise tolerantsemateks, empaatilisemateks inimesteks?

Viimase 20 aasta jooksul on Eestis palju muutunud: meie ühiskond on sallivam erisuste suhtes; oleme õppinud lähinaabritelt, kuidas puuetega inimestesse suhtuda. Meie ühiskonnas on valitsev tugevalt võitlemisele ja võistlusele suunatud väärtusorientatsioon. Inimene peab olema tugev, läbilöögivõimeline, esimene. Ei piisa sünnipärasest inimväärikusest, nõrgemaid ja „kasutuks“ kuulutatud inimesi kiputakse kõrvale jätma. Kehtib nähtamatu mõõdikute süsteem, mille järgi moodustub maailmapilt. Kui aga inimese teadvus ja arusaamine maailmast on sellise süsteemi järgi kujundatud, et inimväärikuse peab välja teenima, on ka väiksemagi puudega või haige lapse sünn perre suur hoop, mida teadvus püüab tõrjuda.

Lapse puudest teadasaamine

Pere jaoks on väga tähtis, kuidas neile lapse puudest või haigusest teatatakse. Igal puudega lapse vanemal on rääkida selle kohta oma lugu. Esmast teavitamise viisi ei tohiks alahinnata, sest sellest sõltub, kui kiiresti pere aktsepteerib lapse puuet ja argielu tasakaalustub.

Nii keerulises olukorras nagu lapse puudest teavitamine, ei saa teate andja (reeglina arst) edastada korraga palju infot lapse olukorra kohta, sest vanemad ei suuda seda lihtsalt vastu võtta. Pigem on esimene teavitamine emotsionaalselt tähtis. Sellest, kas suudetakse pakkuda hingelist tuge ja ka vajalikku praktilist abi, oleneb, kui kiiresti suudab pere last võtta sellisena, nagu ta on, ega hakata ootama imet. Vanematel on õigus teada tõde, aga samas peab andma ka lootust, et tulevikus on

võimalik elada täiesti normaalset elu. Paljud vanemad on öelnud, et neile oleks kasuks tulnud võimalus kohtuda sama kogemusega vanematega. Võrdsenõustamine ongi paljudes riikides juba puuetega laste vanematele kättesaadav, ka meie astume selles osas esimesi samme.

Puudega lapse sünn põhjustab psühholoogilise kriisi

Erivajadusega lapse sünn, tõsine haigestumine või trauma on psühholoogiliselt raske ja valus olukord, mis tekitab süü ja ebaõnnestumise tunde, lootusetuse, häbi, väsimuse, erilise tunde. Tuleb õppida päevhaaval elama. Tihti ei suudeta enda sees olevat valu piisavalt teadvustada ja sellega tegeleda.

Valust läbimine pole kerge, kuid sellesse kinnijäämine tähendab kindlasti ka üldisemat kinnijäämist kogu oma eluga, samal ajal kui oma valust ja rasketest tunnetest läbimine võib avada ukse uutele võimalustele ning ehk isegi uuele elule. Rasket tunded on nagu väiksed lapsed, kes tahavad tähelepanu ja ärakuulamist. Selleks on vaja leida endas hetk rahu, et vaadata kõrvalt pulbitsevaid tundeid ning mõtteid.

Mõni aeg tagasi ilmus uuring trauma tagajärjel liikumisvõime kaotanud inimeste kohanemisprotsessi kohta. Uuringust selgus, et juba aasta pärast traumat olid inimesed tagasi oma traumale eelnenud meelemustris, st need, kes olid olnud positiivsed enne traumat, said tagasi jõu minna eluga edasi.

Meist endist sõltub, milline õhkkond valitseb meie peres. Teadvustades tundeid ja tegeledes oma emotsioonidega, saame enda ning oma pere elukvaliteeti oluliselt parandada.

Pereelu ja sotsiaalsed suhted

Puudega lapse ravimine, hooldamine ja arendamine võtab palju aega, mistõttu muutub pereelu sageli puudega lapse keskseks. Kui peres on ka teisi lapsi, napib neile tähelepanu ning toetust kõige enam just esimestel aastatel, kui stress on kõige suurem: kohanetakse uue olukorraga, toimuvad olulisemad ümberkorraldused nii peresisestes kui ka -välistes suhetes. Paljude vanemate omavahelised suhted pannakase proovile. Aja ja jõu nappus põhjustab sotsiaalsete suhete olulise vähenemise, mis tekitab isolatsiooni. Aega puhkuseks ning harrastusteks napib, krooniline magamatus võib viia läbipõlemiseni.

On täiesti normaalne, et inimene ei tule väga suure koormaga üksi toime. Raskel perioodil on oluline teadvustada, et sel juhul on vaja küsida abi. Abi küsimine ei ole nõrkus ning seda on võimalik õppida ja teadlikult harjutada.

Meie, psühholoogid, õpetame, kuidas abi küsida, kuidas pöörduda nii, et kuulataks. Aitame lahti saada ohvriks olemise tundest. Me õpetame, kuidas käituda ja teisi enda vajadustest teavitada. Inimesed ei saa lugeda sinu mõtteid, oluline on rääkida, millist abi vajad. Riigimasina rattaid ja aknaid pole mõtet peksta, see ei vii kuhugi. Tuleb õppida seda masinat kasutama. Ära ole ohver, vaid loo oma elu!

(psühholoog ja puudega noore ema)

Puudega laps peres on majanduslik risk

Puudega lapse kasvatamine on ka majanduslikult keerukas – ravi, abivahendid, lapse hooldamine ja arendamine võtavad kordades rohkem ressursi kui nn tavalise lapse kasvatamine; samuti peab (enamasti) ema jääma lühemaks või pikemaks ajaks koduseks. Ka hiljem on suur risk jääda töötuks, sest on vaja lapse pärast töölt puududa, olla pikki perioode haiglas või rehabilitatsiooniasutuses.

Võrdsetugi

Puudega laste vanemad on tihti rõhutanud, et, olles kriisis, said nad abi ja toetust teistelt sama kogemusega laste vanematelt. Võrdsetoe aluseks on vastastikune toetus, hinnanguvaba kuulamine ja sarnasel kogemusel põhinev nõustamine. Sarnase kogemusega inimene on hindamatu väärtus ja jõuallikas meie igapäevases elus. Kohtuda inimestega, kes mõistavad sind poolelt sõnalt, leida ärakuulamist nii, et sind ei katkestata, ja teadmine, et teine inimene on elanud läbi sama või on samas olukorras, annab tuge ja jõudu.

Paljudes riikides on võrdsetoe saamise võimalus juba siis, kui vanemaid teavitatakse esimest korda lapse puudest. Haiglates on võrdsetuge pakuvate koolitatud tugiisikute kontaktid, kes töötavad vabatahtlikkuse alusel. Ka Eestis on võrdsetoe liikumine tasapisi hoogu võtmas. Võrdsetuge pakutakse näiteks sama puudega või haigusega inimesi ühendavates tugiühingutes.

Kas aeg annab arutust?

Põhimõte, et aeg annab arutust, ei kehti puudega lapse ja tema pere puhul – ootama jäädes hakkavad probleemid kuhjuma. Lapse võimalikult ajakohane ning kvaliteetne taastusravi, rehabilitatsioon ja arendamine võimaldavad seda, et laps saab hiljem iseseisvamalt hakkama ning ka pereelu normaliseerub.

Varajane märkamine ja sekkumine

Varajane märkamine ja sekkumine on erivajadustega laste elus määrav. Varajase märkamise ning sekkumise ühine eesmärk on jõuda kõigi toetust vajavate laste ja peredeni võimalikult varakult. Teenuse (rahaline) kättesaadavus, lähedus, interdistsiplinaarsus ning mitmekesisus on varajase sekkumise märksõnad.

Euroopa Eripedagoogika Arendamise Agentuur on töötanud aastate jooksul koostöös eri riikide eripedagoogidega välja varajase sekkumise mudeli, mis aitaks lapsi ja peresid.

Selle mudeli baasiks on:

Kättesaadavus. Varajase sekkumise eesmärgiks on põhimõte, et kõikide tuge vajavate laste ja peredeni tuleks jõuda võimalikult varakult – tasandada teenuste kättesaadavuse erinevusi linnade ja maapiirkondade vahel ning tagada kõigile tuge vajavatele lastele ja peredele sama teenuste kvaliteet.

Lähedus. Selle aspekti eesmärk on eelkõige tagada, et tugiteenused jõuaksid sihtrühma kõigi liikmeteni. Tuge pakutakse peredele nii piirkonna kui ka kogukonna tasandil võimalikult kodu lähedal. Samas on lähedus seotud ka sooviga keskenduda peredele. Kõigi tegevuste aluseks on selge arusaamine perede vajadustest ja nendega arvestamine.

Rahaline kättesaadavus. Teenused on kõigis riikides peredele tasuta või minimaalse tasu eest. Varajase sekkumise kulud kaetakse riigi tervishoiu-, sotsiaal- või haridusasutuste vahenditest või valitsusväliste organisatsioonide (sh mittetulundusühingute) kaudu. Neid rahastamisvõimalusi võib kasutada eri teenuste puhul, kuid nad võivad üksteist ka täiendada.

Interdistsiplinaarsus. Spetsialistid, kes imikute ja väikelaste ning nende perede toetamisega vahetult tegelevad, esindavad erinevaid alasid ja

sellest tulenevalt on neil erinev taust. Interdistsiplinaarsus hõlbustab infovahetust meeskonna liikmete vahel.

Teenuste mitmekesisus. See aspekt on tihedalt seotud varajase märkamise ja sekkumisega tegelevate erialade mitmekesisusega. Kolme sektori – tervishoiu-, sotsiaal- ja haridussektori – kaasamine on laste ja peredega töö aluseks.

Vanemad vajaksid ühte inimest, kes koordineeriks kogu seda keerulist toetussüsteemi ja kelle poole võiks vanem alati pöörduda, kes tunneb pere vajadusi. Siis ei peaks iga kord lapse ning pere vajadustest uuesti rääkima.

Varajase sekkumise rakendamine Eestis

Varajase märkamise ja sekkumise printsiibi on võtnud edukat kasutusele mitmed Põhjamaad. Meil on teadvustatud selle meetodi olulisust, aga reaalsete tegudeni jõudmiseks peame pingutama. Eelkõige on vaja erinevate osapoolte kokkulepet, koostööd ja ressursse. (Sõna *koostöö* on nii devalveerunud, et pigem kasutaksin väljendit *koos tegemine* või *lapse nimel koos tegutsemine*.) Meil hakatakse tegutsema alles siis, kui puue määratud, st kui rehabilitatsiooniplaan tehtud. Sekkuma peaks kohe pärast lapse sündi, haigestumist või traumat. Näiteks raviastutus peaks kriisilukorras perest teavitama kohe kohalikku hoolekande osakonda, kes informeeriks peret kas või infovoldiku saatmisega erinevatest abi võimalustest. Perele jääb siis võimalus valida, kas pöörduda nende poole või mitte. Seda olukorda põhjendatakse tulenevalt Eesti seadustest delikaatsete isikuandmete kaitsmisega, mille järgi inimeste eraellu ei tohi sekkuda. Seadused näevad ka ette, et abi ja tuge ei tohi riik ega KOV ilma küsimata osutada.

Täiesti seaduslik on erinevate ametkondade vahel info jagamine ja lõppude lõpuks võib küsida vanemalt kirjaliku nõusoleku isikuandmete edastamiseks, nagu seda tehakse rehabilitatsiooniplaani koostades ja nüüd siis ka puude tuvastamise puhul. Saame ju iga päev oma postkastidesse reklaame ning ostupakkumisi, milleks me pole soovi avaldanud.

Kaasav haridus

Kaasav haridus põhineb filosoofial, mis käsitleb erisusi, võimeid ja vajadusi loomulikena ning annab võimaluse arenguks kõikidele ning väärtustab iga kogukonna liikme rolli. Kaasavad lastehoiud, lasteaiad,

koolid eeldavad, et kõik lapsed mängivad, arenevad, õpivad koos. Loomulikult peab erivajadustega lastele tagama nende puudest tingitud vajadusi arvestava individuaalse õppekava ja tugiteenused, ilma nendeta ei ole kaasamine võimalik. Kaasamine on ka see, kui me rajame nn tavalasteaedade ja koolide juurde rühmi/klasse puuetega laste jaoks.

Kindlasti on vaja ka erikooli, kus peab laste õpetamine käima käsikäes rehabilitatsiooni ja miks mitte ka taastusraviga. Samas tuleks erikoolide lapsi kaasata nn tavalaste ühistegevustesse.

Tallinnas on mitmete lasteaedade juures tasandusrühmad. Keegi ei keela ka kodulähedases koolis rakendada lihtsustatud õppekava nt intellektipuudega lastele. Tihti peab liikumispuudega laps minema erilasteaeda või -kooli seetõttu, et ruumid pole ligipääsetavad või pole võimalust kasutada isiklikku abistajat. Näiteks Eestis õpib 85% kuulmispuudega lastest erikoolis (Leedus vaid 9%) ja 96% liikumispuudega lastest, Leedus aga käib 79% liikumispuudega õpilastest tavakoolides.

Kui kaugele minnakse kaasamisega, on ühiskonna kokkuleppe ja väärtuste küsimus. Paljuski sõltub see lastevanemate arusaamadest ning sellest, kas nad suudavad seista oma laste eest.

Perekond, kuhu sünnib puudega laps, ei tohi jääda üks. Erinevate osapoolte koostöö, kohtumised ja arutelud on väga olulised. Et orienteeruda selles seaduste, määruste, korralduste süsteemis, küsi julgelt nõu lastekaitsespetsialistilt. Selleks, et küsida, ei pea minema kohale – saada mail või helista, aga enne sõnasta küsimus enda jaoks. Üleskirjutamine aitab koondada mõtteid. Sea sisse kaust lapse puudedokumentide, raviväljavõtete, teenuste taotluste ja muu vajaliku info jaoks.

Puudega last ja peret toetavad kokkulepped

Sissejuhatuses rääkisin sellest, kui oluline on puudega lapse ja pere jaoks üldine kultuuriruumis kehtiv väärtussüsteem. Rahvusvahelistes kokkulepetes, põhiseaduses, arengukavades kajastub see, kuhupoole me liigume. Esmatähtis on laps – puudega lapsele laienevad kõik õigused ja kohustused, mis kõigile teistele lastele.

Eesti Vabariigi lastekaitse seadus sätestab lapse rahvusvaheliselt tunnustatud õigused, vabadused ja kohustused ning nende kaitse Eesti Vabariigis.

§ 10. Laste võrdne õigus saada abi ja hooldust. Lastel on võrdne õigus saada abi ja hooldust ning areneda, sõltumata soost ja rahvusest ning sellest, kas nad elavad täisperekonnas või üksikvanemaga, kas nad on lapsendatud või hooldatavad, kas nad on sündinud registreeritud või registreerimata abielust, kas nad on terved, haiged või puudega. Eesti Vabariigi põhiseaduse paragrahv 28 lg 4 kohaselt on **lasterikkad pered ja puuetega inimesed riigi ning kohaliku omavalitsuse erilise hoole all.**

ÜRO Lapse Õiguste Konventsioonis on artikkel 23 pühendatud puuetega lastele, kus **lõikes 3** on sätestatud: "...puudega lapsele tuleb kindlustada tõhus juurdepääs haridusele, väljaõppele, tervise kaitsele, rehabilitatsiooniteenustele, tööalasele ettevalmistusele ja puhkamisvõimalustele niisugusel viisil, et laps saaks võimalikult täielikult osa võtta ühiskondlikust elust..."

EV valitsus ratifitseeris **ÜRO Puuetega inimeste õiguste konventsiooni** käesoleval aastal ja see on aluseks invapoliitika kujundamisele. **Artikkel 7 Puuetega lapsed:** 1. Osalisriigid rakendavad kõiki vajalikke abinõusid, et tagada puuetega lastele kõigi inimõiguste ja põhivabaduste täielik teostamine teiste lastega võrdsel alustel. 2. Kõigis puuetega lastega seotud tegevustes peavad esmakaalutluseks olema lapse parimad huvid. 3. Osalisriigid tagavad, et puuetega lastel oleks õigus vabalt väljendada oma seisukohti kõigis neid puudutavates küsimustes ja nende seisukohtadele omistatakse piisavalt kaalu vastavalt nende vanusele ja küpsusele teiste lastega võrdsel alustel ning et nad saaksid selle õiguse teostamiseks oma puudele ja vanusele vastavat abi.

Need on rahvusvahelised ja riiklikud kokkulepped, mis näitavad suunda, kuhupoole me tahame liikuda. Peale nende on olemas veel konkreetsemad kokkulepped ja tegevuskavad, näiteks "**Laste ja perede arengukava 2012–2020 ja selle rakendusplaan 2012–2015**".

Külli Urb, puudega lapse vanem, teatmiku koostaja

PUUDE MÕISTE JA PUUDE MÄÄRAMINE

Puue on inimese anotoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, mis koostoimes erinevate suhtumuslike ja keskkondlike takistustega tõkestab ühiskonnaelus osalemist teistega võrdsetel alustel.

(Sotsiaalhoolekande seadus)

PUUDE RASKUSASTME MÄÄRAMINE

Lapse puude raskusastme tuvastamise protsessi algatab lapsevanem. Puude raskusastme tuvastamiseks esitab lapsevanem Sotsiaalkindlustusametile (SKA) vormikohase ekspertiisitaotluse. Taotleja võib taotluse täita Sotsiaalkindlustusameti büroos või kodus ja saata selle e-posti või postiga allkirjastatult SKA-le.

Taotluse täitmisel vastab lapsevanem küsimustele, mis puudutavad tema lapse hooldamise ja järelevalve vajadust ning sellest tulenevaid lisakulusid.

Võta endale aega, et läbi mõelda oma lapse hooldamise ja järelevalvega seonduvad lisakulud. Puudest tulenev lisakulu on puudest tingitud takistuste vähendamiseks vähemalt kord kuus tehtavad kulutused ravimitele, transpordile, abivahendite korrashoiule, majapidamisele, kommunikatsioonivahendite kasutamisele, riietusele ja jalatsitele, mida ei finantseerita ravikindlustuse ja riigieelarve muudest vahenditest.

1. juunil 2012 jõustuvad puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse ja riikliku pensionikindlustuse seaduse muudatused, mille kohaselt Sotsiaalkindlustusamet hakkab puude raskusastet ja püsiva töövõimetuse ulatust tuvastama tervise infosüsteemist saadavate andmete põhjal. Selleks küsitakse teie nõusolekut infosüsteemis sisalduvate andmete töötlemise kohta.

Rehabilitatsiooniplaan on puude raskusastme tuvastamise üks alusdokumentidest, ilma selleta puuet tuvastada ei saa.

Kui SKA on saanud lapsevanemalt ekspertiisitaotluse, saadetakse taotlejale suunamiskiri rehabilitatsiooniasutusse (RA) rehabilitatsiooniplaani (RP) koostama. Suunamiskirjale lisatakse taotlejale sobilike lastega tegelevate RA-te kontaktandmed.

Lapsevanem peab pöörduma (lapse registreerima) enda poolt valitud RA-sse 21 päeva jooksul. SKA ei soovita konkreetset RA-t. **Kui lapsevanem RP teha ei soovi, siis SKA puude raskusastme taotlust edasi ei menetle.** RP tegemiseks peab lapsevanem valima rehabilitatsiooniasutuse, millega SKA on sõlminud teenuse osutamiseks lepingu ja esitama sinna suunamiskirja jm. dokumendid.

Kui RP valmis saab, saadab plaani koostaja selle SKA-le puude raskusastme tuvastamise otsuse teeb SKA 15 päeva jooksul, alates piisavate andmete saamisest otsuse tegemiseks. Otsuse aluseks on SKA ekspertarsti arvamus/hinnang.

Ekspertarsti hinnangu aluseks on:

- tervise infosüsteemist saadavad andmed;
- lapsevanemalt saadud kirjalik teave;
- lapse rehabilitatsiooniplaan;
- puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse (PISTS) § 2 kirjeldatud mõisted.

Puude raskusastme kestuse otsustab samuti ekspertarst. **Puude raskusastme tuvastamise ekspertiis tehakse ainult dokumentide alusel. Lapsevanem ja laps puude tuvastamise hindaja ja otsustajaga ei kohtu.**

Kui RP valmis saab, saadab plaani koostaja selle SKA-le. Kui plaanis sisalduvad andmed on puude raskusastme tuvastamiseks ebapiisavad, tagastab SKA selle 15 päeva jooksul ning teatab plaani koostajale, millised andmed tuleb täiendavalt lisada. **Kui plaanis ei ole (enam) puudusi, kinnitab SKA ekspertarst plaani ning RP originaal saadetakse ka lapsevanemale.**

Puude raskusastme tuvastamise kohta vormistab SKA kirjaliku otsuse, mis saadetakse nii lapsevanemale kui ka terviseseisundi kirjelduse koostanud arstile 15 päeva jooksul peale otsuse tegemist. Lapsel tuvastatakse puude raskusaste kestusega 6 kuud, 1 aasta, 2 aastat või 3 aastat, kuid mitte kauemaks kui lapse 16-aastaseks saamiseni. **Puude raskusastme tuvastamise protseduur võtab tavaliselt aega kuni 1,5 kuud.**

Puude raskusastme korduv tuvastamine

Puude raskusastme korduvaks tuvastamiseks tuleb esitada SKA poolt määratud korduvekspertiisi tähtajaks uus ekspertiisitaotlus. Terviseseisundi või muu asjassepuutuva olukorra muutumisel võib taotleda uut ekspertiisi enne korduvekspertiisi tähtaja saabumist. Sellisel juhul muudab uus ekspertiisi otsus seni kehtinud otsuse kehtetuks alates ekspertiisitaotluse SKA-le esitamise päevast.

Kui ekspertiisiga tuvastatud puude raskusastme kehtivusaeg on lõppenud, lõppeb ka puudega lapse toetuse maksmine. Korduvekspertiisi protseduur on sama, mis esmase ekspertiisi. Kui korduv ekspertiisitaotlus on esitatud SKA poolt määratud tähtajal (s.o enne puude kehtivusaja lõppu) ja lapsele määratakse uuesti puue, siis toetuse maksmine korduva taotlemisega seoses ei katke. Kui taotluse menetlemine võtab rohkem aega kui 1,5 kuud, siis makstakse toetust tagasiulatuvalt.

RIIKLIKUD SOTSIAALTOETUSED PUUDEGA LAPSE TOETUS

Lapsele määratud sügav, raske või keskmine puue annab õiguse taotleda puudega lapse toetust. Selleks tuleb esitada SKA-le vormikohane taotlus ja muud nõutud dokumendid. Taotluse võib esitada ka koos puude ekspertiisitaotlusega.

Puudega lapse toetust hakatakse maksma puude raskusastme määramise otsuse kuupäevast ning makstakse igakuiselt kuni 16-aastasele puudega lapsele puudest tingitud lisakulude hüvitamiseks ja rehabilitatsiooniplaanis ettenähtud tegevusteks:

•**keskmise puudega lapsele 270% sotsiaaltoetuste määrast (2012. aastal 69,04 eurot)**

•**raske või sügava puudega lapsele 315% sotsiaaltoetuste määrast**

(2012. aastal 80,55 eurot)

16-17 a vanused puudega lapsed saavad tööealistele puuetega inimestele mõeldud toetusi.

ÕPPETOETUS

Õppetoetust makstakse igakuiselt mittetöötavale puudega õppurile, kes õpib gümnaasiumi 10.–12. klassis, kutseõppeasutuses või kõrgkoolis ja kellel on puudest tingituna õppetöoga seotud lisakulutusi. Õppetoetust ei maksta juuli- ja augustikuu eest. **Õppetoetuse suurus on 25–100% sotsiaaltoetuste määrast vastavalt tegelikele lisakulutustele (2012. aastal 6,39–25,57 eurot).**

Toetuse taotlemisel tuleb lisadokumentidena esitada:

1. õppeasutuse teatis õppimise kohta, õpilaspilet või üliõpilaspilet
2. dokument puudest tingitud ja õppetöoga seotud lisakulude või selliste kulutuste tegemise vajaduse kohta
3. omakäeline kinnitus mittetöötamise kohta.

Näiteks: Lisakulu võib olla internetiühendus liikumispuudega noorele, sest ta ei saa kasutada alati avalikke teenuseid või arvutiost, samuti kulu jalatsitele, kui lapsel on kõndimisel kulu tavalisest suurem.

Puude määramise ja sotsiaaltoetuste taotlemiseks pöördu Pensioniametisse. Osasid riiklikke teenuseid, näiteks abivahendi soodustust ja lapsehoiuteenust koordineerib kohalik omavalitsus.

Põhja Pensioniameti Tallinna büroo Tallinna klienditeenindus

Pronksi 12, 10117 Tallinn

Infotelefon: 16 106 või 6 121 360, üldtelefon: 6 640 104

E-post: info@pronksi.ensib.ee, kodulehekülg: www.ensib.ee

Klientide vastuvõtt: E 8.30–18.00; T, K, N, R 8.30–16.30

RIIKLIKUD SOTSIAALTEENUSED REHABILITATSIOONITEENUS

Rehabilitatsiooniteenus eesmärk on puudega lapse puhul aidata kaasa lapse arengule ja hariduse omandamisele.

Rehabilitatsiooniteenuste raames:

1. koostatakse isiklik rehabilitatsiooniplaan (lastele kehtivusega 6 kuud, 1 aasta, 2 aastat või 3 aastat.
2. juhendatakse inimest, kuidas rehabilitatsiooniplaanis kirjeldatud tegevusi ellu viia.
3. osutatakse järgmisi rehabilitatsiooniplaanis märgitud teenuseid:
 - rehabilitatsioonivajaduse hindamine ja planeerimine
 - rehabilitatsiooniplaani täitmise juhendamine
 - rehabilitatsiooniplaani täiendamine ja tulemuste hindamine
 - füsioterapeudi teenus (individuaalne ja grupitöö)
 - tegevusterapeudi ja loovterapeudi teenus (individuaalne ja grupitöö)
 - sotsiaaltöötaja teenus (individuaalne, perenõustamine ja grupinõustamine)
 - eripedagoogi teenus (individuaalne, perenõustamine ja grupinõustamine)
 - psühholoogi teenus (individuaalne, perenõustamine ja grupinõustamine)
 - logopeedi teenus (individuaalne, seanss perele ja grupinõustamine)

Rehabilitatsiooniteenuseid võib vajadusel osutada kokku kuni kalendriaastaks kehtestatud maksimaalse maksumuse täitumiseni, näiteks puudega lastele kuni 1295 euro eest.

Rehabilitatsiooniteenuse taotlemine

Rehabilitatsiooniteenuse saamiseks tuleb täita rehabilitatsiooniteenuse taotlus. Seda ei pea täitma, kui suunatakse rehabilitatsioonile puude raskusastme määramisel.

Pensioniametisse võta kindlasti kaasa koopia lapse sünnitunnistusest ja enda isikuttõendav dokument.

Rehabilitatsiooniteenusele suunamise otsus langetatakse 10 päeva jooksul. Kui inimesel on õigus rehabilitatsioonile, saadetakse posti teel talle suunamiskiri, millele on lisatud rehabilitatsiooniasutuste nimekiri. Lõpliku otsuse teed sina ise.

Enne rehabilitatsiooniasutuse valimist mõtle, milline keskus su lapsele sobib, osad keskused on spetsialiseerunud teatud puudeliikidele ja kroonilistele haigustele – uuri, millised spetsialistid seal töötavad, milliseid teenuseid pakutakse. Heaks abistajaks ja nõuandjaks võib olla mõni sama puudega lapse vanem, kellel on eelnevaid kogemusi. Osadel rehabilitatsioonikeskustel on leping Haigekassaga taastusravi osutamiseks, siis saad samast asutusest ka taastusravi teenuseid taotleda.

Valitud asutusega peab ühendust võtma 21 päeva jooksul ja aja kokku leppima. Kui sul ei õnnestu mõjuvatel põhjustel rehabilitatsioonile minna, teavita sellest kohe pensioniametit.

Rehabilitatsiooniplaan

Rehabilitatsiooniplaan on puudega lapsele väga oluline dokument. Ole plaani tegemise juures aktiivne kaasarääkija. Küsi juba enne infot ja mõtle läbi oma lapse ja pere vajadused! Rehabilitatsiooniplaanis antakse hinnang sinu lapse tegevusvõimele ning koostatakse tegevuskava. Tegevuskavas on kirjas sinu lapse rehabiliteerimiseks vajalikud tegevused, teenused ja abivahendid. Samuti märgitakse ära nende hulk, sagedus, kestus ning võimalikud teenuste osutajad. Tegevuskavasse märgitakse ka teenused, mida võib pakkuda ja rahastada kohalik omavalitsus, tööhõiveamet või haigekassa.

Näide: Kui vajad isiklikku abistajat, invatransporti või sinu korter vajab kohandamist, on väga oluline, et need teenused oleksid kirjas rehabilitatsiooniplaanis.

Kinnitad oma allkirjaga, et oled rehabilitatsiooniplaaniga tutvunud ja sellest aru saanud. Rehabilitatsiooniasutus koostab osutatud teenuste kohta arve, mis esitatakse koos plaaniga pensioniametile. Kinnitad oma allkirjaga, et oled teenuseid saanud. Rehabilitatsiooniplaani originaal saadetakse sulle tähitud kirjaga, koopia läheb pensioniametisse.

Vaidlustamine

Kui inimene leiab, et rehabilitatsiooniteenuse osutamise käigus on rikutud tema õigusi, võib ta kolme kuu jooksul esitada vabas vormis vaidlustava avalduse Sotsiaalkindlustusameti (Lembitu 12, 15092 Tallinn) juures asuvasse vaidluskomisjoni.

RIIGI RAHASTATAV LAPSEHOIUTEENUS

Riiklikku lapsehoiuteenust koodineerib kohalik omavalitsus. Teenuse saamiseks pöördu oma linnaosa sotsiaalhoolekandeosakonda.

Raske või sügava puudega lapse vanemale hüvitab riik lapsehoiuteenuse kulusid seetõttu, et nendel lapsevanematel on tavalisest suurem hoolduskoormus ning suurem vajadus hooldamisest vaba aja järgi. Lapsehoiuteenus ei kompenseeri puudega lapsele ja tema perele lasteaiakoha puudumist või koolis käimise võimaluse puudumist. Puudega lastel on teistega võrdsed õigused käia lasteaias ning koolis ja lapsehoiuteenus on lapsevanema jaoks täiendav abi puudega lapse kasvatamisel.

2012. aastal on riigi rahastatava lapsehoiuteenuse piirmäär raske või sügava puudega lapse kohta 371 eurot kalendriaastas.

Lapsevanem võib teenust kasutada nii ööpäevase kui ka päevase teenusena. Teenust on võimalik kasutada ka tundide arvestuses. Ööpäevane teenus võib sobida vanemate puhkusel või lähetusel viibimise ajaks. Kui soovitakse saada teenust rohkem, kui riiklikult kehtestatud maksimaalse maksumuse määr, siis katavad teenuse kulud kokkuleppel lapsevanem koos kohaliku omavalitsusega. Riigi rahastatavat lapsehoiuteenust ei ole võimalik saada ootamatult tekkinud teenuse vajaduse korral, sest teenuse taotlemise ning lepingu sõlmimise protsess võtab mõned nädalad aega.

Lapsehoiuteenuse hüvitamise taotlemine

Enne lapsehoiuteenuse hüvitamise taotlemist tuleb lapsevanemal leida sobiv teenusepakkuja ning temaga teenuse pakkumise tingimused sh periood ning hind kokku leppida. Lapsehoiuteenuse osutajate andmed leiad Majandustegevuse registrist:

(<http://mtr.mkm.ee/default.aspx?s=vormid>)

Seejärel esitab lapse seaduslik esindaja või perekonnas hooldaja lapsehoiuteenuse hüvitise saamiseks taotluse koos nõutavate dokumentidega lapse elukohajärgsele kohalikule omavalitsusele. Kui lapsevanem ei ole varem lapsehoiuteenusega kokku puutunud, siis võib ka enne teenusepakkuja väljavalimist sotsiaaltöötajaga konsulteerida ning nõu küsida.

Taotlusele lisatavad dokumendid:

- Lapse isikut tõendava dokumendi koopia;
- Lapse rehabilitatsiooniplaani koopia;
- Arstliku ekspertiisi komisjoni otsuse koopia lapsele puude raskusastme määramise kohta;
- Perekonnas hooldamise lepingu koopia või eestkostja määramise otsus (vajalik eestkostja ja perekonnas hooldaja puhul).

Kui kõik dokumendid on nõuetekohaselt esitatud, teeb kohalik omavalitsus otsuse lapse teenusele suunamise kohta 10 tööpäeva jooksul.

Positiivse otsuse korral sõlmitakse lapse seadusliku esindaja või perekonnas hooldaja, kohaliku omavalitsuse ning lapsehoiuteenuse osutaja vahel riigi rahastatava lapsehoiuteenuse osutamiseks haldusleping. Eitav otsus tehakse juhul, kui taotleja ei vasta seaduses nimetatud hüvitise saamise kriteeriumitele. Kui aasta jooksul muutub lapse elukoht, tuleb endisel kohalikul omavalitsusel uuele kohalikule omavalitsusele üle kanda vastavad raske või sügava puudega lapse lapsehoiuteenuse kulude hüvitamiseks mõeldud riigieelarvest eraldatud summad.

Kohalik omavalitsus võib raske või sügava puudega laste lapsehoiuteenuse raha ülejääki kasutada nendele lastele ja nende

peredele sotsiaalteenuste osutamiseks ning arendamiseks vastavalt kohaliku omavalitsuse volikogu kehtestatud tingimustel ja korras.

Küsi sotsiaalhoolekande osakonnast näiteks rehabilitatsiooniteenuste lisarahastust, kui laps vajab suures mahus näiteks füsioteraapiat. Tshekkide alusel võidakse seda kompenseerida lapsehoiuteenuse järgist.

ABIVAHENDI TAOTLEMINE

Abivahendi taotlemiseks pöördu elukohajärgsesse sotsiaalhoolekande osakonda, kus arstitõendi alusel väljastatakse isikliku abivahendi kaart.

Tehniliste abivahendite kasutamise vajaduse määrab:

1. tehniliste väikeabivahendite korral perearst või eriarst
2. keeruliste tehniliste abivahendite korral eriarst või rehabilitatsiooniasutus.

Kui abivahendi maksumus on enam kui 1278,23 eurot, tuleb pöörduda vabas vormis avaldusega Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti abivahendite komisjoni poole aadressil Narva mnt 11d. Eelisjärjekorras võimaldatakse soodustingimustel abivahendite ostmist, laenutamist või nendega seotud teenuseid lastele ja tööealistele isikutele rehabilitatsiooniplaanivõi eriarsti tõendi alusel.

Selleks on vajalikud järgmised dokumendid:

- 1) isiklik abivahendikaart
- 2) kirjalik taotlus toimetuleku kirjeldusega
- 3) puuet tõendav dokument (AEK otsus)
- 4) vähempakkumine vähemalt kahelt firmalt.

Juhul, kui abivahendite müümine või laenutamine ei ole kohe võimalik, seab abivahendeid müüv ja laenutav ettevõtte sisse taotlejate järjekorra, mille alusel abivahendeid müüakse ning laenutatakse. Korduvalt määratud väikeabivahendite ostmiseks, laenutamiseks või nendega seotud teenuste kompenseerimise taotlemiseks pöördub taotleja abivahendeid väljastavasse ettevõttesse. Ettevõtte kooskõlastab enne abivahendi müüki või laenutamist taotluse maavalitsusega.

Korduvalt määratud keerulisemate abivahendite kompenseerimise taotlemiseks ja erandjuhtumitel esitab isik vabas vormis avalduse abivahendite komisjonile. Isikul on õigus soodustingimustel eraldatavale tehnilisele abivahendile (v.a ühekordseks kasutamiseks olevad abivahendid) pärast eelmise kasutaja möödumist. Kui abivahend osutub kasutuskõlbmatuks garantiiaja jooksul või see isikule ei sobi, loetakse abivahend selle ettevõtte praagiks ja kuulub ümbertegemisele või -vahetamisele väljastaja omavahendite arvelt.

Sotsiaalministeeriumi juures töötav riiklik ekspertkomisjon otsustab üle 3195,58 euro maksvate abivahendite või erijuhtumil määratavate abivahendite eraldamise üle.

Laste abivahendite omaosalus on 10% kompenseeritava abivahendi maksumusest, kallite abivahendite korral on võimalik saada ka 5% omaosalusega, selleks kirjuta avaldus abivahendikomisjonile.

Astangu Puudealase Teabe ja Abivahendi keskus

- Koostatakse juurdepääsu ja kasutatavuse põhimõtetest lähtuvaid keskkonna kohandamise hinnanguid
- Nõustatakse abivahendi valikul
- Pakutakse sõltumatut informatsiooni abivahendite ja abivahendimüüjate tootevaliku ja toodete kohta
- Antakse nõu, kust ja kuidas saada toetust abivahendite eest tasumiseks ning keskkonna kohandamiseks

Üldkontakt

Astangu 27, Tallinn 13519

Tel 687 7250, 687 7231

Faks 687 7200

e-post ptak@astangu.ee

<http://www.abivahendikeskus.astangu.ee>

HAIGEKASSA TEENUSED JA TOETUSED TAASTUSRAVI

Taastusravi on suunatud häirunud funktsioonide taastamisele, säilitamisele või puudega kohanemisele. Taastusravi tehakse nii ambulatoorselt kui ka statsionaarselt. Haigekassa tasub taastusravi eest, kui see on osutatud kindlustatule meditsiinilisel näidustusel.

Palu taastusravi teenused kindlasti rehabilitatsiooniplaani märkida.

Tavaliselt otsustab taastusarst, kas taastusravi on näidustatud ning millised protseduurid on patsiendile vajalikud. Kuid ka teiste erialade arstid (näiteks neuroloogid) määravad mõningaid taastusravi protseduure oma patsientidele.

HOOLDUSRAVI

Haigekassa tasustab üli- ja alla 18-aastaste puuetega laste, kes vajavad õendusabi, kahekuulist hooldusravi. Selleks pöördu hooldusravihaigla poole, vajad ka perearsti saatekirja, kui hooldushaigla on koha lubanud.

KODUÕENDUSTEENUS

Koduõendusteenust osutatakse reeglina pensioniealistele, aga ka siis kui puudega või haige laps vajab õendusabi, näiteks protseduuride tegemiseks jne, õendusabi küsi firmadelt, kes seda osutavad. Selle eest maksab tervishoiuteenuse osutajale haigekassa. Koduõendusvisiidil tehtavate toimingute hulka kuuluvad: õendushooldusplaani koostamine, õendusala nõustamine, patsiendi põetamine, raviprotseduuride ja teatud laboriuuringute tegemine.

Lepingupartnerite kohta saad infot haigekassa kodulehelt <http://www.haigekassa.ee>

TÄIENDAV RAVIMIHÜVITIS

Haigekassa kompenseerib soodusravimite kulusid, kui kalendriaastas on tasutud üle 384 eurot (millest on maha arvatud omaosalus ja piir- või hinnakokkuleppe hinda ületav osa). Täiendavat ravimihüvitist makstakse vastavalt kulutustele.

Kui kulutused ravimitele ületavad 384 eurot (vahemikus 384–640 eurot), tasutakse ületavast osast 50% ehk kuni 128 eurot. Kui kulutused

on vahemikus 640-1299 eurot, siis makstakse inimesele tagasi 75% summast ehk kuni 495 eurot.

Kui kulutused ravimitele on suuremad kui 1300 eurot, siis makstakse ületavate summade eest täiendava ravimihüvitiseks 623 eurot.

Küsimuste tekkides pöördu haigekassasse. Taotlemiseks esita kirjalik taotlus haigekassale.

MEDITSIINILISE ABIVAHENDI MÄÄRAMINE

Haigekassa hüvitab kindlustatud isikutele meditsiiniseadmeid, mille abil on võimalik ravida haigusi ja vigastusi või mille kasutamine hoiab ära haiguse süvenemise. Meditsiiniseadme vajaduse määrab raviarst. Kui Teil on diagnoositud haigus, mille raviks on vaja kasutada meditsiiniseadet, kirjutab raviarst Teile soodustingimustel meditsiiniseadme ostmiseks saatekirja, mis sisaldab andmeid abivahendi vajaduste kohta. Saatekirjaga tuleb pöörduda haigekassasse, kes väljastab meditsiinilise abivahendi kaardi, kuhu meditsiinilise abivahendi müüja kannab abivahendi väljastamise andmed. Arsti saatekirja ja avalduse võib ise kohale tuua või saata postiga. Haigekassa saadab meditsiiniseadme abivahendikaardi Teile posti teel.

Meditsiiniliste abivahendite loetellu kuuluvad: glükomeetrite testribad, stoomihooldusvahendid, esmased proteesid, ortoosid, ravikontaktläätsed ja põletushaigete surveriided.

Haigekassa meditsiiniseadmete loetelu ja meditsiiniseadmete hüvitamise tingimused on esitatud sotsiaalministri 15.12.2011 määruses nr 60 "Eesti Haigekassa meditsiiniseadmete loetelu ja meditsiiniseadmete loetellu kantud meditsiiniseadme eest tasu maksmise kohustuse ülevõtmise kord".

Haigekassa Harju osakond (sh Tallinn)

Lastekodu 48, 10144 Tallinn

Infotelefon: 16 363

Sekretär: 6 033 630

Faks: 6 033 631

E-post: harju@haigekassa.ee

Klientide vastuvõtt: E–R 8.30–16.30

Kodulehekülg: www.haigekassa.ee

SOODUSTUSED TÖÖLKÄIVALE PUUDEGA LAPSE VANEMALE

TASULINE LISAPUHKEPÄEV KUUS

Puudega lapse erivajadusi arvestades võimaldab TLS § 63 lõige 2 ühele vanematest tööst vaba aega kuus 1 tööpäeva ulatuses puudega lapse eest hoolitsemiseks. Kuid poolte kokkuleppel (tööandja nõusolekul) on lubatud need päevad ka teatud perioodi jooksul liita, näiteks lapsega taastusravil käimise või muul sarnasel eesmärgil. Lisapuhkepäeva eest tasutakse keskmise palga alusel riigieelarve vahenditest Sotsiaalministeeriumi eelarve kaudu sotsiaalministri kehtestatud korras. Kui peres on kaks last, on õigus saada kaks vaba päeva kuus.

MUUD SOODUSTUSED

- **soodustingimustel pensionile (5 aastat varem)**
- **õigus palgata lapsepuhkusele 14 kalendripäeva ulatuses aastas.**
- **õigus keelduda üleaja- ja öötööst, võimalus töötada osalise tööajaga.**
- **puudega lapse ema või hooldajat ei ole tööandjal lubatud ajutiselt üle viia tööle teise ettevõttesse, asutusse jne.**
- **puudega lapse ema või hooldajat võib saata töölähetusse ainult lapsevanema nõusoleku.**
- **puudega last kasvatav ema või hooldaja saab mittetöötamise puhul end töötuks vormistada ilma eelneva töötamise nõudeta.**

TÖÖTUKASSA ABI HOOLDUSKOORMUSEGA TÖÖOTSIJALE HOOLDUSTEENUS TÖÖTURUTEENUSEL OSALEMISE AJAL VÕI TÖÖLE ASUMISEL

Töötukassa hüvitab hooldusteenuse kulu hoolduskohustusega töötule, kes ei saa osaleda tööturuteenusel ega asuda tööle kuni seitsmeaastase lapse kasvatamise või eaka või puudega isiku hooldamise tõttu.

Hooldusteenuse kulu hüvitatakse iga tööturuteenusel osaletud päeva eest või töötamise esimesel kolmel kuul iga töötatud päeva eest.

Hooldusteenuse kulu hüvitatakse kuni 16 eurot ühe päeva eest ühe hooldatava kohta. Kui hooldusteenuse kulu sisaldab kohatasu, hüvitatakse kulu kuni 352 eurot ühe kuu eest hooldatava kohta. Põhjendatud vajaduse korral, näiteks hooldatava erivajaduste korral, võib hooldusteenuse kulu hüvitada suuremas ulatuses.

Töötukassa ei hüvita hooldusteenuse kulu, kui selle hüvitab isikule kohaliku omavalitsuse üksus.

Täpsema info saamiseks vaata lisainfot www.tootukassa.ee

SOODUSTUSED ÜHISTRANSPORDI KASUTAMISEL SÕIDUSOODUSTUSED EESTIS

Ühistranspordiseaduse paragrahvi 27 järgi saavad eelkooliealised ja puudega lapsed, sügava puudega 16-aastased ning vanemaid isikuid ja sügava või raske nägemispuudega isiku saatja või nägemispuudega isikut saatev juhtkoer riigisisestel liinidel (kaasa arvatud kommertsliinidel) kasutada maantee-, raudtee- ja veeliiklust tasuta.

SÕIDUSOODUSTUSED TALLINNAS

Tallinnas kehtivate soodustuste aluseks on Tallinna Linnavolikogu 16.06.2011 määrus nr 24 „Tallinna ühistranspordis sõidu eest tasumise kord ja sõidupiletite hinnad.“

Tasuta sõidu õigus on: 1) eelkooliealisel lapsel 2) puudega lapsel ja tema saatjal 3) sügava puudega 16-aastasel ja vanemal isikul ning tema saatjal 4) sügava või raske nägemispuudega isikul ja tema saatjal või nägemispuudega isikut saatval juhtkoeral 5) 65-aastasel ja vanemal isikul.

Soodustalongi, soodustunnipileti, elektriraudteega soodusühiskaardi kasutamise õigus (sõltumata tema elukohast) on: 1) õpilasel 2) üliõpilasel 3) pensionäril 4) raske või keskmise puudega 16-aastasel või vanemal isikul 5) 3 ja enama lapsega pere vanemal.

Sõiduõiguse tõendamiseks tuleb esitada kontrolörile kehtiv ID-kaart (alla 15-aastaselt õpilaspilet) ja sõidusoodustust tõendav dokument (v.a juhul, kui soodustus on müümisel registrist kontrollitud, mida näitab info müügikanalis). Soodustusega sõidu õigust tõendavaks dokumendiks on raske või keskmise puudega 16-aastastel ja vanematel isikutel otsus koos isikut tõendava dokumendiga – ID kaart, millele on tehtud kohalikus sotsiaalosakonnas kinnitus sõidusoodustuse kohta.

Sooduskaart on sõidukaart, mis annab õpilasele, üliõpilasele, kuni 64-aastasele (k.a) pensionärile, raske või keskmise puudega 16-aastasele ja vanemale isikule ning 3 ja enama lapsega pere vanemale õiguse kasutada ühistransporti soodsamatel tingimustel. Sooduskaardid jagunevad tallinlase ID-piletiks, mittetallinlase ID-piletiks ja esitajakaardiks.

Sõiduplaanides on madalapõhjaliste busside, trollide ja trammide väljumised tähistatud kollase taustaga. Tallinna ühistranspordi sõiduplaanid leiad siit: <http://www.tallinn.ee/est/otsing?sona=11143>

PARKIMISKAART

Parkimiskaart väljastatakse isikule, mitte sõidukile. Parkimiskaardi taotlemine, väljaandmine ja selle kasutamine on isikupõhine ning lubatud ainult juhul, kui tegemist on parkimiskaardi saanud isikuga seotud sõitude ja parkimisega. Parkimiskaart väljastatakse isiklikult puudega inimesele, lapsekaart lapse vanemale või hooldajale (kättesaamisel tuleb esitada lapse sünnitunnistus, eestkostet või hooldust tõendav dokument).

Parkimiskaardi väljaandmise aluseks on Liiklusseaduse § 68, kus sätestatakse liikumispuudega juhi ja liikumispuudega või pimedat inimestteenindava sõiduki juhi erioigused.

Kaarti väljastatakse:

- 1) tööealisele puudega isikule Sotsiaalkindlustusameti väljastatud puude raskusastme ja lisakulude tuvastamise otsusega
- 2) lapsele ja pensioniealisele puudega isikule Sotsiaalkindlustusameti väljastatud puude raskusastme ja lisakulude tuvastamise otsusega, mille

aluseks on pere- või eriarsti teatis § 2 lõike 1 punktis 1 sätestatud kõrvalekalde kohta

3) ajutise liikumis- või nägemisfunktsiooni kõrvalekaldega isikule pere- või eriarsti väljastatud teatise alusel, kui tal esineb:

- keskmisele, raskele või sügavale puude raskusastmele vastav liikumis- või nägemisfunktsiooni kõrvalekalle
- ajutine liikumisfunktsiooni kõrvalekalle, mis tingib liikumisabivahendi kasutamise, või ajutine nägemisfunktsiooni kõrvalekalle.

Parkimiskaart antakse välja puuet tõendavale dokumendile märgitud puude raskusastme kehtivuse perioodiks, kuid mitte kauemaks kui 5 aastaks.

Ajutise liikumis- või nägemisfunktsiooni kõrvalekalde korral antakse parkimiskaart välja funktsiooni kõrvalekalde tõenäolise möödumise perioodiks, kuid mitte kauemaks kui 6 kuuks. Ajutise parkimiskaardi tähtaega pikendatakse täiendavaks 6 kuuks üksnes pere- või eriarsti tõendi alusel.

Tallinna Transpordiameti linnatranspordi osakond võtab vastu taotlusi ja väljastab liikumispuudega või pimedat inimest teenindava sõiduki parkimiskaarte Vabaduse väljak 7, Linnavalitsuse Teenindusbüroos (Roosikrantsi tn poolne sissekäik, laud 3).

Vastuvõtuajad: E 08.15–18.00, T–N 08.15–17.00, R 08.15–14.00, lõuna 12.00–13.00 (reedel lõunat ei ole). Info telefonil 6 404 456.

Parkimiskaarte väljastatakse tasuta.

Kaardi taotlemiseks esita kaardi väljastajale:

1. isikut tõendav dokument (pass, ID-kaart või juhiluba)
2. puude raskusastme ja lisakulude tuvastamise otsus
3. ajutise kõrvalekalde korral eriarsti väljastatud teatis
4. parkimiskaarti taotleva isiku foto (3 x 4 cm).

TALLINNA LINNA TOETUSED JA TEENUSED

Toetusi ja teenuseid saab taotleda ainult see puudega inimene, kes on kantud Tallinna linna elanikeregistrisse. Sotsiaalosakonda minnes võta kaasa isikut tõendav dokument ja puude otsus.

Teenuste või toetuste saamiseks pöördu elukohajärgsesse sotsiaalhoolekande osakonda.

Haabersti Linnaosa Valitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Ehitajate tee 109a, 13514 Tallinn

Tel. 6 404 862

Kristiine Linnaosa Valitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Tulika 33b, 10615 Tallinn

Tel. 6 457 140

Lasnamäe Linnaosa Valitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Pallasti 54, 13619 Tallinn

Tel. 6 457 753

Mustamäe Linnaosa Valitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Tammsaare tee 135, 12915 Tallinn

Tel. 6 457 560

Nõmme Linnaosa Valitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Nõmme-Kase 12b, 11617 Tallinn

Tel. 6 457 384

Pirita Linnaosa Valitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Merivälja tee 24, 11911 Tallinn

Tel. 6 457 623

Põhja-Tallinna Valitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Kotzebue 2, 10412 Tallinn

Tel. 6 457 088

Tallinna Kesklinna Valitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Pärnu mnt 9, 10148 Tallinn

Tel. 6 457 832

TALLINNA LINNA TOETUSED

Puudega laste peredele maksab toetusi linnaosa sotsiaalhoolekande osakond. Sissetulekust sõltuvate toetuse taotlemise õigus on isikutel, kelle perekonna netosissetulek esimese pereliikme kohta on väiksem kehtivast palga alammäärast ja iga järgmise pereliikme kohta väiksem kui 80% kehtivast palga alammäärast.

Perekonna sissetulekust sõltuvad toetused:

- 1) toimetuleku tagamiseks 64 eurot
- 2) puudega lapse perele rehabilitatsiooniteenuse osaliseks hüvitamiseks 128 eurot
- 3) rehabilitatsiooni- ja taastusraviteenuse osaliseks hüvitamiseks 96 eurot
- 3) abivahendite soetamise osaliseks hüvitamiseks 128 eurot
- 4) retseptiravimite ja vaktsineerimise maksumuse osaliseks hüvitamiseks 160 eurot
- 5) teatripiletite maksumuse osaliseks hüvitamiseks 32 eurot

Võta sotsiaalhoolekandeosakonda kaasa isikut tõendav dokument ning kõigi samal aadressil elavate isikute sissetulekut tõendavad dokumendid (kolme viimase kuu palgatõend, otsus puude raskusastme tuvastamise kohta, koolitõend pärast 9. klassi (kui peres on õppivaid lapsi) ja elatise kohtuotsus, kui sulle makstakse elatisraha. (Kui sulle makstakse elatist kokkuleppe alusel, saad kirjutada avalduse kohapeal.)

Perekonna sissetulekust mittesõltuvad toetused:

1) Hooldaja määramine ja hooldajatoetuse taotlemine

Keskmise, raske või sügava puudega isikule hooldaja määramiseks ja hooldajatoetuse maksmise taotlemiseks tuleb esitada avaldus hooldatava elukohajärgse linnaosa valitsuse sotsiaalhoolekande osakonda. Hooldaja toetuse taotlemisel teeb linnaosa valitsuse sotsiaalhoolekande osakonna sotsiaaltöötaja kodukülastuse ning vormistab hooldusvajaduse hindamise akti, kaasates vajadusel ka teisi spetsialiste. Hoolekande osakonna juhataja või tema asetäitja teeb otsuse hooldajatoetuse määramise või määramisest keeldumise kohta hooldusvajaduse hindamise akti ja hooldaja vastavuse põhjal määrusega sätestatud tingimustele ühe kuu jooksul taotluse esitamisest.

Hooldajatoetuse määrad kehtestatakse alljärgnevalt:

- 1) vähemalt 16-aastase raske puudega isiku hooldajale 15,40 eurot kuus
- 2) vähemalt 16-aastase sügava puudega isiku hooldajale 25,60 eurot kuus
- 3) 3–16-aastase keskmise, raske või sügava puudega lapse hooldajale 19,20 eurot kuus.

2) Puudega lapse toetus

Toetus määratakse vanemale, eestkostjale või lapse hooldajale, kes rahvastikuregistri andmetel on olnud Tallinna linna elanik vähemalt aasta enne toetuse taotlemise aasta 1. jaanuari ja elab rahvastikuregistri andmetel lapsega ühel aadressil. Lapse hooldajal on õigus taotleda toetust ka tingimusel, kui ta rahvastikuregistri andmetel elab väljaspool Tallinna linna, kuid laps on Tallinna linna elanik. Toetust ei saa need vanemad, kelle lapsele on määratud töövõimetuspension. Puudega lapse toetus 2012. aastal on 76,70 eurot.

TALLINNA LINNA TEENUSED PÄEVAHOIUTEENUS

Päevahoiuteenuse eesmärk on toetada perekondade toimetulekut parima võimaliku elukvaliteedi tagamisel, võimaldada hooldajale ajutist puhkust ning pakkuda klientidele loovat tegevust turvalises keskkonnas. Päevahoiu teenust saavad kasutada raske või sügava vaimu- ning liitpuudega täiskasvanud ja lapsed. Pöördu teenuse pakkuja poole. Kaasa võtta rehabilitatsiooniplaan ning vabas vormis avaldus. Teenuse osutamisel rakendatakse omaosalust.

päevahoid raske ja sügava vaimu- ning liitpuudega täiskasvanutele

Päevakeskus KÄO

Pae 37/Võidujooksu 18, 11414 Tallinn

Telefon: 6 720 696

E-post: merike.merirand@kaokeskus.ee

Kodulehekülg: www.kaokeskus.ee

päevahoid raske ja sügava vaimu- ning liitpuudega lastele

Päevakeskus KÄO

Käo 53, 11317 Tallinn

Telefon: 6 773 495

E-post: kaokeskus@kaokeskus.ee

Kodulehekülg: www.kaokeskus.ee

autistide rühm

PÄEVAHOIUTEENUS ÕPPEAASTA JOOKSUL

Teenust osutatakse esmaspäevast reedeni õpilastele, kellele on vormistatud raske puue ja koostatud rehabilitatsiooniplaan. Teenuse eest tasub kohalik omavalitsus riiklikest vahenditest. Teenust on võimalik osta ka õpilastele, kellele ei ole vormistatud puuet. Sel juhul tasub teenuse eest lapsevanem.

Teenust osutab:

MTÜ NIRK

Mai 4, 11621 Tallinn

e-post ave@nirk.eu

tel: 53 495 644

INTERVALLHOIU TEENUSED

Intervallhoiuteenuste eesmärk on toetada raske, sügava või liitpuudega laste perekondade toimetuleku andes vanema(te)le/ hooldaja(te)le/ eestkostja(te)le võimaluse ajutiseks puhkuseks või erijuhtudel kodust eemalviibimiseks. Lastele osutatakse teenust keskmise, raske või sügava puude korral. Eesmärk on ennetada perekonnas toimetulekuraskusi ja võimaldada vanematele aktiivset osavõttu ühiskondlikust elust. Teenuse osutamisel tagatakse lapse eale ja seisundile vastav hooldamine, toitlustamine, kasvatamine, arendamine ja meditsiinilise abi korraldamine. Teenust osutatakse lapsevanema, eestkostja või lepingulise hooldaja, lapse elukohajärgse linnaosa valitsuse ja lastekodu vahel sõlmitud lepingu alusel. Teenuse saamiseks esitab lapsevanem, eestkostja või lepinguline hooldaja lapse elukohajärgse linnaosa valitsuse sotsiaalhoolekande osakonnale vastava avalduse.

Teenust võib kasutada osade kaupa, mille igakordse kasutamise lebib lapsevanem, eestkostja või hooldaja lastekoduga kokku üldjuhul kaks nädalat enne teenuse kasutamist. Kui laps vajab teenuse kasutamise ajal ka invatransporti, esitab lapsevanem või hooldaja vastava avalduse elukohajärgsele sotsiaalhoolekande osakonnale samuti kaks nädalat enne teenuse kasutamist.

Lapsevanem, eestkostja või lepinguline hooldaja tasub teenuse eest pärast teenuse kasutamist lastekodu esitatud arve alusel. Igal lapsel on õigus saada teenust vastavalt vajadusele ja lastekodu võimalustele, kuid üldjuhul mitte rohkem kui 30 kalendripäeva aasta jooksul. Erandjuhud lepitakse kokku lapsevanema, eestkostja või lepingulise hooldaja, lapse elukohajärgse sotsiaalhoolekande osakonna ning lastekodu ja Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti vahel.

Päevakeskus Käo

Pae 37/Võidujooksu 18, 11414 Tallinn

Telefon: 6 720 696

E-post: merike.merirand@kaokeskus.ee

Kodulehekülg: www.kaokeskus.ee/

keskmise, raske ja sügava puudega laste (alates 3. eluaastast) vanematele

Tallinna Lastekodu

Pae 37/Võidujooksu 18, 11414 Tallinn

Telefon: 6 213 770

E-post: info@tallinnalastekodu.ee

Kodulehekülg: www.tallinnalastekodu.ee

lapsehoiuteenus raske ja sügava puudega lastele (ESF projekt)

ÖÖPÄEVARINGNE LAPSEHOIUTEENUS RASKE JA SÜGAVA PUUDEGA LASTELE

Alates 1.novembrist 2011 osutatakse Tallinna Lastekodu Lasnamäe keskuses, Pae 37/Võidujooksu 18, ööpäevaringset lapsehoiuteenust raske ja sügava puudega lastele. Teenus on finantseeritud Euroopa Sotsiaalfondi meetmest 1.3.3 Töölesaamist toetavad hoolekandemeetmed toetatud projekti Ööpäevaringne lapsehoiuteenus raske ja sügava puudega lastele Tallinna Lastekodus kaudu. Teenust osutatakse 1.11.2011-20.11.2013. Teenus on lapsevanemale tasuta.

Teenuse peaesmärk on puudega lapse vanemate tööhõive kasv läbi ööpäevaringse lapsehoiuteenuse pakkumise Tallinna Lastekodus. Teenuse spetsiifilised eesmärgid on:

- Nõustada ja motiveerida puudega lapse vanemaid naasma tööjõuturule;
- Säilitada puudega lapse vanemate konkurentsivõimelisus ja aktiivsus tööjõuturul;
- Ennetada pere sattumist toimetulekuraskustesse ja toetada kriisis peresid;
- Toetada häid suhteid lapse ja lapsevanema vahel ning ennetada lapse paigutamist asenduskodusse

Teenusele saamiseks tuleb lapsevanemal esitada avaldus, väljavõte elanike registrist, kohaliku omavalitsuse kinnitus teenuse põhjendatusest, koopia lapse rehabilitatsiooniplaanist. Avalduse koos lisadega saab saata meiliaadressile info@tallinnalastekodu.ee või saata postiga/tuua aadressile Vana-Pärnu mnt 9a, Tallinn.

INVATAKSOTEENUS

Taksoteenus puuetega inimestele osutatakse soodushinnaga taksokaardi alusel Tallinna elanikeregistrisse kantud puudega inimesele sügava ja raske liikumis-, nägemis- või liitpuude korral alates 4. eluaastast tingimusel, et te ei saa kõrvalabita kasutada ühistransporti. Taotlemiseks pöördu isiklikult teenuse koordineeri poole. Võta kaasa puuet tõendava dokumendi koopia, 1 euro ja arstitõend, millel on kirjas, et oma puude tõttu ei ole võimalik kasutada ühiskondlikku transporti ja millist abivahendit kasutad. Kliendile väljastatakse magnetkaart, mille kehtivus on seotud puude määramise ajaga.

MTÜ Tallinna Puuetega Inimeste Koda

Endla tn 59–104, 10615 Tallinn

Tel/faks: 6 554 160

E-post: koda@tallinnakoda.ee

Kodulehekülg: www.tallinnakoda.ee

Taksoteenuse kasutamisel on kuulimiiit, millest kliendi omaosalus on 1/4. Teenindab Tulika Takso. Tellimine telefonil 6 120 030, e-post **info@tulika.ee**, faks 6 120 013; riiklikel pühadel ja erijuhtudel telefon 6 120 007. Kuulmispuudega isikud saavad kutsuda takso, saates SMSi numbrile 53 345 859.

Näiteks 8-eurose arve korral ja taksokaardi esitamisel tasud ise 2 eurot.

Ratastoolibussi taksoteenuse kasutamiseks on vajalik ettetellimine 12 tundi. Teenuse kasutamisel tasub klient 0,6 eurot sõidulustamistasu ja 0,10 eurot/km-lt. Teenindab Termaki Autopargi AS. Tellimine telefonil 6 120 030, e-post info@tulika.ee, faks 6 120 013; riiklikel pühadel ja erijuhtudel telefon 6120 007. Võimalusel täidetakse tellimused lühema aja jooksul. Tellimisel tuleb teatada taksokaardi number, nimi, sõiduaeg, aadress, telefoninumber ja millist abi vajate; grupisõidul ratastoolikasutajate arv.

TRANSPORDITEENUS PUUETEGA LASTELE LASTEAEDA, KOOLI, REHABILITATSIOONIASUTUSSE

Teenust saavad taotleda rahvastikuregistri järgi Tallinnas elavad sügava jaraske liikumis- või liitpuudega isikud alates neljandast eluaastast, kes ei saa oma puude tõttu kasutada ühiskondlikku transporti ilma kõrvalabita. Teenuse taotlemiseks pöördu sotsiaalosakonda, kuhu minnes võta kindlasti kaasa puuet tõendav dokument ja vajadusel ka haridusameti nõustamiskomisjoni otsus. Avalduste kinnitamine toimub Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuametis, mis saadab kinnitatud tellimused transpordi osutajale. Transport saabub avalduses märgitud aadressile. Vajalikud muudatused graafikus tuleb kokku leppida teenuse osutajaga telefoni teel.

Teenust osutab

Termaki Autopargi AS

Kadaka tee 70b, 12618 Tallinn

Telefon: 6 739 331

E-post: aime.klasen@termak.ee

Kodulehekülg: www.termak.ee

ELURUUMIDE KOHANDAMISE TEENUS

Eluruumide kohandamise teenuse taotlemiseks pöördu sotsiaalhoolekande osakonda ja esita avaldus. Rahaliste vahendite puudumisel lase ennast järjekorda panna. Uuri eelnevalt ka kohandamistöõde võimalikku maksumust. Sotsiaal- või munitsipaalkorteri taotlemiseks pöördu linnaosa sotsiaalosakonda.

ISIKLIKU ABISTAJA JA TUGIISIKU TEENUS

Isikliku abistaja teenus on suunatud liikumispuudega täiskasvanutele, raske või sügava nägemispuudega täiskasvanutele, tavakoolis õppivatele nägemis- ja/või liikumispuudega lastele õppeperioodil (koolis) ja neile, kes vajavad abistamist ka kodustes toimingutes, millega nad ise toime eitle. Tugiisiku teenus on mõeldud raske või sügava vaimupuudega täiskasvanud inimestele. Teenuse taotlemiseks pöördu

selle koordinaatori poole. Isik tasub omaosaluse v.a lastele osutatava teenuse puhul koolis.

MTÜ Põhja-Eesti Pimedate Ühing

Tondi 8a, 11313 Tallinn

Telefon: 6 748 945

E-post: ppy@ppy.ee

Kodulehekülg: www.ppy.ee

isikliku abistaja teenus (tavakoolis õppivale nägemis- ja/või liikumispuudega) lastele koolis ja kodus

MTÜ EIT Tugiliisu

Maleva 16, Tallinn

Telefon: 6 605 067

E-post: agne@vaimukad.ee

Kodulehekülg: www.vaimukad.ee/tugiliit/est/

*vaimupuudega isikutele vanuses 10–40 eluaastat (tugiisikuteenus)
Teenus on kliendile tasuta.*

TUGIISIKU TEENUS AUTISMISPEKTRI HÄIREGA LASTELE

Tugiisiku teenust autismispektri häirega lastele, eesmärgiga sisustada nende vaba aega. Sihtgrupiks on nii eesti- kui ka venekeelsed Tallinna kooliealised lapsed, kellel on diagnoositud raske või sügav puue ning autismispektri häire. Koolitatud tugiisikud tegelevad autismispektri häirega laste vaba aja sisustamisega 2-3 tundi nädalas. Iga laps saab endale täiskasvanud tugiisiku, kes on lapsele sõbraks ning emotsionaalseks toeks. Tugiisikud on läbinud vastava koolituse ning pakuvad arendavat tegevust lähtuvalt lapse reaalsest tegevusvõimest ja perekonna vajadustest. Programm aitab arendada lapse suhtlemis- ja teisi sotsiaalseid oskuseid ja veeta tema vaba aega.

Tallinna Perekeskus

Address: Asula 11, 11312 Tallinn

Telefon: 6 556 970

E-mail: info@pk.ee

Kodulehekülg: www.pk.ee

PUUETEGA LASTE PÄEVAHOID KOOLIVAHEAEGADEL

Eesmärk on pakkuda koolivaheaegadel puudega lapsele ea- ja võimetekohast tegevust, et tagada puudega laste perekondadele normaalne elukorraldus laste koolivaheaegadel ja võimaldada vanematel tööl edasi käia. Rakendatakse lastevanemate omaosalust, mis sisaldab toitlustamise ja hügieenitarvetega seotud kulusid. Taotlemiseks tuleb pöörduda sotsiaalhoolekande osakonda või teenuse osutaja poole ja esitada avaldus koos põhjendusega teenust osutavale asutusele. Kaasa võtta lapse puuet ja erivajadusi tõendav dokument.

Teenust osutavad

MTÜ Eesti Kuulmispuuetega Laste Vanemate Liit

Ehte 7, 10318 Tallinn

Telefon: 6 008 552

E-post: eklvl@eklvl.ee

Kodulehekülg: www.eklvl.ee

MTÜ Meie lapsed

Koidu 108/110-3, 10139 Tallinn

Telefon: 5 027 742

E-post: marianne.laater@gmail.com

Kodulehekülg: <http://web.zone.ee/meielapsed>

Osutab päevahoiuteenust Tallinnas elavatele 7–18-aastastele raske ja sügava vaimu- ning liitpuudega lastele Tallinna I Internaatkoolis.

MTÜ NIRK

Mai 4, 11621 Tallinn

E-post: ave@nirk.eu

tel: 53 495 644

Raske ja sügava puudega eesti-, vene- ja viipekeelsetele lastele teemanädalad suvel ning suvekoolid.

PUUETEGA LASTEGA PEREDE NÕUSTAMINE

puudega inimesed ja puudega laste vanemad

Tallinna Puuetega Inimeste Koda

Endla 59, 10615 Tallinn

Telefon: 6 564 048 või 55672585

E-post: kylli@tallinnakoda.ee

Kodulehekülg: www.tallinnakoda.ee

nägemispuudega isikud ja nende sotsiaalse võrgustiku liikmed

MTÜ Põhja-Eesti Pimedate Ühing

Tondi 8a, 11313 Tallinn

Telefon: 6 748 945

E-post: ppy@ppy.ee

Kodulehekülg: www.ppy.ee

kurtide ja vaegkuulmisega isikutele, kes suhtlevad viipekeeles

MTÜ Eesti Kurtide Liit

Nõmme tee 2, 13426 Tallinn

Telefon: 6 552 510

E-post: ead@ead.ee

Kodulehekülg: www.ead.ee

vaimupuudega isikutele, nende hooldajatele või nendega seotud isikutele (nt tööandjale)

MTÜ Erivajadustega Inimeste Toetusühing Tugiliisu

Maleva 16, 11711 Tallinn

Telefon: 6 605 067

E-post: agne@vaimukad.ee

Kodulehekülg: www.vaimukad.ee/tugiliit/est/

pimekurtidele, pimedatele, nägemis- ja liitpuudega isikutele või nende perekonnaliikmetele tavakoolis õppivate nägemispuudega laste ja nende perede nõustamine (perepäevadel sünkroontõlge eesti ja vene keelde)

Eesti Pimekurtide Tugiliit

Ehte 7, 10318 Tallinn

Telefon: 6 748 497

E-post: info@pimekurdid.ee

Kodulehekülg: www.pimekurdid.ee

nõustamisteenus kuulmispuudega lastele ja nende vanematele

MTÜ Eesti Kuulmispuudega Laste Vanemate Liit

Ehte 7, 10318 Tallinn

Telefon: 6 008 552

E-post: ekvlv@ekvlv.ee

Kodulehekülg: www.ekvlv.ee

KRIISIABI

Teenuse eesmärk on pakkuda eelkõige Tallinna linna elanikele ning Tallinnas viibivatele inimestele, kuid ka nende lähedastele tasuta lühiajalist psühholoogilist abi traumaatiliste sündmuste, õnnetusjuhtumite ja igapäevaelu kriiside korral.

MTÜ Eluliin

Pärnu mnt 9a, Tallinn

Telefon: 6 314 300

E–R kell 9.00–20.00, L 10.00–20.00

E-post: kriisiabikeskus@tallinnlv.ee

Kodulehekülg: www.eluliin.ee

VIIPEKEELE KURSUSED

Viipekeeles kursusi korraldatakse kuulmispuuetega laste vanematele ja kuulmispuudega lastega tegelevatele töötajatele. Huvi korral pöördu teenuse osutaja poole.

MTÜ Eesti Kuulmispuuetega Laste Vanemate Liit

Ehte 7, Tallinn

Telefon: 6 008 552 või 5 201 428

E-post: eklvl@ekvl.ee

Kodulehekülg: www.ekvl.ee

VÕLANÕUSTAMISE TEENUS

Võlanõustamise teenus on suunatud isikutele, kes on sattunud või sattumas majanduslikesse raskustesse. Võlanõustamine koosneb neljast nõustamisalasest elemendist: finants-juriidilisest, psühhosotsiaalsest, elulispraktilisest ja pedagoogilis-preventiivsest nõustamisest. Kaasa võta isikut tõendav dokument ning dokumendid võlakohustuste kohta.

Tallinna Sotsiaaltöö Keskus

Kauge 4, Tallinn

Telefon: 6 660 886

E-post: volanoustaja@swcenter.ee

Kodulehekülg: <http://www.swcenter.ee/volanoustajate-vastuvott>

Võlanõustamine toimub tööpäeviti (ka õhtuti) ja laupäeviti järgnevatel aadressidel: Kauge 4 (ligipääs ka liikumispuudega inimestel), Tuulemaa 6 ja Akadeemia tee 34.

Näiteks kui sul on makseraskused (üürivõlg, telefonivõlg, laen eraisikult või pangalt, liising, järelmaks, maksuvõlg, trahvid, viivised, elatisraha võlg, krediitkaardi võlg, eluasemelaen, õppelaen, käendus vms), võid pöörduda võlanõustaja poole.

ÕIGUSNÕUSTAMINE

Õigusnõustamine on vähekindlustatud isikute nõustamine õiguslastes küsimustes, tasuta juriidilise konsultatsiooni võimaldamine vähekindlustatud isikutele.

SA Õigusteenuste Büroo

Vajalik eelregistreerimine (telefoni teel)

Aadress: J. Köhleri 7, III korrus, 11101 Tallinn

Telefon: 6 015 122

E-post: sekretar@otb.ee

Kodulehekülg: www.otb.ee

Näiteks kui sa pole suuteline maksma korteriüüri või pangalaenu, peaksid pöörduma kohaliku sotsiaalhoolekande osakonda, sest üürivõlgade tekkimisel ei saa taotleda toimetulekutoetust.

PUUETEGA INIMESTE SPORDITEGEVUSE TOETUS

Sporditegevuse toetus on ette nähtud spordiklubidele ja -koolidele 4–19-aastaste Tallinna laste, noorte ja puuetega harrastajate ning püsiva töövõimetusega (vähemalt 40%) inimeste sporditegevuse korraldamiseks.

Pöördu puuetega inimeste spordiga tegeleva ühingu poole. Muu spordiinfo saamiseks külasta Tallinna spordiportaali.

Spordiklubi saab määrata aadressil:

<http://www.tallinn.ee/est/sport/Spordiklubi-maaramine>

Toetuse saamise põhitingimused:

1. harrastaja on rahvastikuregistri andmetel Tallinna elanik
2. harrastaja on spordiklubi või -kooli nimekirjas
3. teovõimelise harrastaja või harrastaja seadusliku esindaja sooviavaldus (elektrooniline märg, avaldus) ühe spordiklubi või -kooli kasuks
(Elektroonilise kinnituse saab teha läbi kodanikuportaali www.eesti.ee, täpsemate juhiste saamiseks vaadake menetluse käiku)
4. harrastajate rühmaga tegeleb vähemalt II kvalifikatsioonitasemega treener.

VAIDLUSTE LAHENDAMINE

Sotsiaalteenuste ja muu abi osutamisega ning sotsiaaltoetuste maksmisega seotud vaidlusi lahendab linnaosa vanem. Vaie tuleb esitada linnavalitsusele või maavanemale, toetudes sotsiaalhoolekande korraldamise juhendile, mis on kehtestatud Tallinna Linnavalitsuse 18.04.2007 määrusega nr 31. Vaidele tuleb vastata 30 päeva jooksul. Sotsiaalhoolekande korraldamisega seotud vaidlusi lahendab sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonda kureeriv abilinnapea. Sel juhul on võimalus pöörduda halduskohtusse ka ilma vaiet esitamata.

PUUDEGA LASTE VANEMAI ÜHENDAVID ÜHINGUD

Puuetega laste pereliikmed on koondunud erinevatesse ühingutesse, et seista oma huvide ja õiguste eest. Ainult puuetega laste vanemaid koondavaid tugiühinguid pole palju, küll on paljudes ühingutes nii puudega laste pered kui ka täiskasvanud sama puudega, haigusega inimesed.

Puuetega laste küsimustega tegelevad ka puudeliidud. Riiklikul tasandil seisab puuetega laste ja nende perede huvide ja õiguste eest Eesti Puuetega Inimeste Koda (www.epikoda.ee)

Tugiühingus on võimalik saada teadmisi oma puudeliigi kohta, jagada oma kogemusi ning saada tuge sarnaste kogemustega inimestelt, leida lahendusi muredele, võtta osa koolitustest ja leida uusi sõpru.

Ühingud kuuluvad omakorda maakondlikesse puuetega inimeste kodadesse ning puudeliikide ja diagnooside järgi üleriigilistesse puuetega inimeste liitudesse.

Tallinna puuetega inimeste ühingud on moodustanud katusorganisatsiooni Tallinna Puuetega Inimeste Koda, mille eesmärgiks on esindada ja kaitsta puuetega inimeste huve Tallinnas.

Tallinna Puuetega Inimeste Koja peamisteks tegevusvaldkondadeks on: invapoliitika kujundamine Tallinnas, liikmesorganisatsioonide toetamine, informatsiooni edastamine ja esmatasandi nõustamine, Tallinna Puuetega Inimeste Tegevuskeskuse haldamine ning puuetega inimestele suunatud erinevate projektide ja teenuste läbiviimine ja pakkumine.

Tallinna Puuetega Inimeste Kotta kuuluvad lastega peresid ühendavad tugiühingud:

Liikumispuudega Laste

Tugiühing

Esinaine: Külli Urb
Aadress: Endla 59, 10615 Tallinn
Tel: 6 564 048 või 55 672 585
E-post: kylli@samm.ee
Kodulehekülg: www.samm.ee

Põhja-Eesti Autismi Liit

Esimees: Ivica Mägi
Aadress: Pärnu mnt. 411-3,
10913 Tallinn
Tel: 5 169 605
E-post: info@autism.ee
Kodulehekülg: www.autism.ee

Põhja-Eesti Pimedate Ühing

Esimees: Kristiina Peetsalu
Aadress: Tondi 8a, 11313 Tallinn
Tel: 6 748 945 või 55 667 878
E-post: esimees@ppy.ee,
ppy@ppy.ee
Kodulehekülg: www.ppy.ee

Tallinna Invaspordiühing

(liikumispuudega inimeste spordiklubi)
Esinaine: Rita Goruškina
Aadress: Endla 59, 10615 Tallinn
Tel: 6 567 804 või 5 548 505
E-post: ritasport@hot.ee
Kodulehekülg:
tallinnainvaspordiyhing.blogspot.com

Tallinna Epilepsiaühendus

Esimees: Tiiu Kolga
Kontaktisik: Madis Kruus
Aadress: Nõmme tee 63A-1,
11311 Tallinn
Tel: 6 557 289 või 53 422 424
E-post: madis@koolieelik.ee

Tallinna Arengupuudega Inimeste Tugiühing

Kontaktisik: Elvi Lageda
Aadress: Endla 59, 10615 Tallinn
Tel: 5 226 811
E-post: elvi.lageda@mail.ee

Tallinna Suhkruhaigete Selts

Juhataja: Ulvi Tammer-Jäätes
Aadress: Endla 59, 10615 Tallinn
Tel: 5 119 001
E-post: ulvi.tammer@diabetes.ee
Kodulehekülg:
www.diabetes.ee/seltsid/tallinn

Tugiühendus Võimalus

(vaimupuudega inimeste ja perede ühendus)
Esinaine: Õilme Niitepõld
Aadress: Endla 59, 10615 Tallinn
Tel: 6 443 701 või 55 527 960
E-post: niite@hot.ee

TALLINNA PUUETEGA INIMESTE TEGEVUSKESKUS

Tallinna Puuetega Inimeste Tegevuskeskus on Tallinna Puuetega Inimeste Koja hallatav keskus, mis on avatud kõikidele huvilistele **E–R 10.00–18.00**, sisetevgevusteks (ringide töö, koolitused, koosolekud jmt) 9.00–19.00, kokkuleppel ka kauem; laupäeval sisetevgevusteks 11.00–16.00 (kokkuleppel kauem) ja pühapäeval vastavalt vajadusele eelneval kokkuleppel.

Address: Endla 59, 10615 Tallinn

Administraatori tel/faks: 6 564 048

E-post: koda@tallinnakoda.ee

Kodulehekül: www.tallinnakoda.ee

Keskuses on puuetega inimeste ühingutel võimalik läbi viia:

- 1) informeerimis- ja nõustamistegevust
- 2) koolitustegevust
- 3) erinevate teenuste ja projektide koordineerimist
- 4) sotsiaalset rehabilitatsiooni, kultuuri- ja sporditegevust

Külastajatel on võimalik:

- 1) osaleda puuetega inimeste organisatsioonide töös
- 2) osaleda koolitustel, üritustel, vaba aja tegevuses
- 3) saada informatsiooni ja esmatasandi nõustamist
- 4) kasutada arvutit, internetti
- 5) lugeda ajalehti, raamatuid
- 6) osta puuetega inimeste valmistatud käsitööd
- 7) osta abivahendeid ja inkontinentsitarbeid

LAPSEHOIUTEENUS SÜGAVA JA RASKE PUUDEGA LASTELE

Tallinna Puuetega Inimeste Koda osutab riigi rahastatavat lapsehoiuteenust raske ja sügava puudega lastele nende kodudes.

Lisainfo: Külli Urb, e-post: kylli@tallinnakoda.ee, telefon: 55 672 585

VÕRDSE TOE NÕUSTAMINE

Puudega lapse vanem, kui soovid saada võrdsetuge või oled ise huvitatud võrdsetoe andmisest, võta ühendust e-posti teel: tauno@tallinnakoda.ee või helista telefonil 656 40 48

TALLINNA PUUETEGA INIMESTE KOJA INFOLIST

Soovid olla kursis puuetega inimeste valdkonnas toimuvaga?

Soovid õigeaegselt olla teavitatud Tallinna Puuetega Inimeste Koja ettevõtmistest?

Soovid saada infot puuetega inimestele suunatud üritustest, seadusandluse muudatustest, uutest teenustest ja toetustest?

Kui jah, siis saada oma soov liitumaks TPIK infolistiga e-posti aadressile: tauno@tallinnakoda.ee

Kasulikke linke

Tallinna Puuetega Inimeste Koda www.tallinnakoda.ee

Eesti Puuetega Inimeste Koda www.epikoda.ee

Sotsiaalkindlustusamet www.ensib.ee

Sotsiaalministeerium www.sm.ee

Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet www.tallinn.ee

Töötukassa www.tootukassa.ee

Haigekassa www.haigekassa.ee

Eesti Liikumispuudega Inimeste Liit www.elil.ee

Eesti Kurtide Liit www.ead.ee

Eesti Pimedate Liit www.pimedateliit.ee

Eesti Vaimupuudega Inimeste Tugiliit www.vaimukad.ee

Puudealane infoveeb www.invainfo.ee

Tallinna Raseduskriisikeskus

www.rasedus.ee/tegevus/raseduskriisikeskus

Puuetega laste ja perede foorumid:

www.murelapsed.org/forum2/viewtopic.php?f=7&t=208

www.perefoorum.ee/viewforum.php?f=42

paikeselapsed.kolhoos.ee

emama.unoforum.ru (vene keeles)